

N:o 52.

Af Herr Hallenborg, Magnus: Angående ändringar i Tryckfrihetsförordningen.

Det missbruk af den fria yttranderätten, hvartill åtskilliga af den periodiska pressens organer på sednare tider gång efter annan gjort sig skyldiga, har inom hela landet framkallat en lika allvarlig som rättmätig ovilja.

Att tidningar, hvilka synas hafva gjort till sin uppgift att uppvigla och förvilla i stället för att lugna och upplysa; att uppmuntra till i stället för att beifra lagöfverträdelser; att, medelst sanningslösa och förvrängda framställningar om personers enskilda förhållanden, söka skada deras medborgerliga anseende i stället för att visa aktning för det enskilda lifvets helgd; att sådana kunna icke allenast med ekonomisk fördel spridas, utan äfven till antalet förökas, vittnar visserligen om ett högst beklagligt tillstånd af råhet hos en stor del af den tidningsläsande allmänheten, men skulle dock icke kunna ega rum eller åtminstone icke såsom nu frodas, utan de felaktigheter, som förefinnas uti nu gällande Tryckfrihets-förordning.

Till dessa måste otvifvelaktigt i första rummet räknas föreskrifterna i 1:sta och 4:de §§ rörande ansvarigheten och dernäst bestämmelserna i 5:te § angående sammansättningen af jury i tryckfrihetsmål.

Hvad nu först beträffar ansvarigheten, så kan det icke annat än i hög grad kränka det allmänna rättsmedvetandet, att en tidningsutgivare, som upphäver sig till domare öfver allt hvad som tilldrager sig i såväl det offentliga som enskilda lifvet, som förklarar sig kämpa för sanning, upplysning, frihet och sjelfständighet skall, då han icke vågar att sjelf ikläda sig ansvaret för de satser han offentliggör, ega rättighet att lega en medmänniska, som, derest

dessa befinnas straffbara, emot betalning åtager sig att i hans ställe låta beröfva sig just det, hvars härold han uppgifver sig vara — friheten.

Hvad dernäst angår juryns sammansättning, så är denna för närvarande af beskaffenhet att den gör för ansvaringen möjligt att till jurymän välja icke allenast personer, som helt och hållet sakna medborgerligt anseende utan till och med sådana, på hvilka i sjelfva verket ansvaret för en brottslig artikel hvilar, till följd^d hvaraf de, som eljest kunna hafva skäl till klagan, finna sig förhindrade att sådant anhängiggöra.

De här anmärkta missförhållanden äro allmänt erkända och hafva så lifligt anslagit min rättskänsla, att jag deraf funnit mig manad att, för att söka få dem afhulpna, framställa ett förslag, som, så mycket mindre bör kunna anses såsom ett försök att inskränka tryckfriheten, som de åsigter der uttalas till stor del gillades af det sistlidet år i hufvudstaden hållna publicistmöte.

Jag vet visserligen, att man de sednare åren afhållit sig från att väcka förslag i detta ämne, på den grund att föregående dylika icke lyckats vinna framgång, men härvid bör dock tagas i betraktande att af de tvänne viktigaste, som under de sednaste decennierna varit föremål för Riksdagens behandling, var det ena af den genomgripande natur att, för att vinna det dermed åsyftade ändamål, man skulle ur grundlagen borttaga Tryckfrihets-förordningen, hvar emot det andra afsåg att införa den i Frankrike, med flera länder, gällande föreskrift om borgen.

På grund af hvad nu blifvit anfördt, vågar jag hemställa:

a) att, vid anmälan af ett tidningsföretag, icke allenast utgifvare, utan äfven boktryckare och förläggare uppgifvas med skyldighet för de båda sistnämnde att, derest utgifvaren det icke förmår, ansvara för gäldande af böter, skadestånd och rättegångskostnader, som kunna ådömas för det brottsliga innehållet af en periodisk skrift; samt att ingen må såsom utgifvare godkännas, som icke, jemte det han i öfrigt uppfyller de i Tryckfrihets-förordningen stadgade behörighetsvilkor, är i fullständigt åtnjutande af medborgerliga rättigheter samt råder öfver sig och sitt gods;

b) att föreskrifterna i 5 § sålunda förändras, att juryns ledamöter genom lottning utses bland en jurymannakorps, som, till ett antal af 24, hvarje år utses af den kommun, under hvars domstol tryckeriet lyder; och

c) att i Tryckfrihets-förordningen tillägges en föreskrift, som leder dertill att, utan att derigenom kränka författares anonymitetsrätt, den som uppsåtligen gjort sig skyldig till delaktighet i brott emot tryckfriheten, kan blifva straffad enligt allmänna strafflagen.

Om remiss till Konstitutions-Utskottet anhålles.

Stockholm den 3 Februari 1869.

Magnus Hallenborg.
